

SOLAS-MÄÄRÄYKSET KONTTIPUNNITUKSISTA JA INCOTERMS 2010

Tausta

Kansainvälisen kauppakamarin ICC Suomen osasto ry:n (ICC Suomi) puitteissa on vuosien ajan toiminut toimitusehtoasiantuntijajymä, joka on tarvittaessa antanut yleisiä, oikeudellisesti sitomattomia tulkintasuositusten Incoterms-toimitusehtojen käytöstä eri tilanteissa. Tulkintasuositusten avulla on pyritty helpottamaan myyjän ja ostajan kauppakäytäntöjen vakiintumista. Tulkintasuosituksia on toimitettu asianosaisille ja julkaistu anonyymissa muodossa kauppakäytäntöjä yhdenmukaistamaan. Asiantuntijaryhmässä on aina ollut mukana neutraaleja toimitusehtoasiantuntijoita, vienti- ja tuontikaupan logistiikan asiantuntijoita sekä huolitsijoiden edustajia.

SOLAS-määräykset sekä myyjän ja ostajan velvoitteet

SOLAS VGM-punnitusten aiheuttamien toimenpiteiden ja kustannusten jakaantumisesta myyjän ja ostajan on noussut esille sen jälkeen, kun määräykset olivat tulleet voimaan 1.7.2016. SOLAS-määräysten mukaan konttien punnitus on laivaajalle pakollinen, ja sen voi toteuttaa kahdella eri tavalla. Laivaajan tulee myös ilmoittaa bruttopaino aluksen päällikölle vaihtoehtoisin tavoin.

SOLAS-määräysten ja Incoterms –toimitusehtojen välinen suhde on tullut esille asiakaskysymyksen perusteella. Suomalainen yritys toimittaa lasteja konteissa tuotantotiloissaan lausekkeella FCA myyjän tilat ja kontit päätyvät kuljetettavaksi meritse. Yrityksen mielestä vallitsee epätietoisuus, kenen tulisi vastata toimenpiteestä ja sen kustannuksista viime kädessä myyjän ja ostajan suhteessa.

Asiasta käytiin 5.9.2016 Incoterms-asiantuntijaryhmässä laaja-alainen keskustelu, jossa tuotiin esille kokemuksia kauppaneuvotteluista sekä juridisia näkökohtia.

- Todettiin, SOLAS-yleissopimus sisältää oman määritelmän laivaajasta, jonka tulee huolehtia kontin bruttopainon ilmoittamisesta rahdinkuljettajalle. Määritelmä viittaa kuljetussopimuksen mukaiseen vastuuseen kuljetusasiakirjan sisällöstä. Tämä taas tekee sovellettavan merikuljetuslainsäädännön merkitykselliseksi. Myös seuraamukset määräysten laiminlyömisestä määräytyvät paikallisen lainsäädännön perusteella.

- Todettiin, että Trafin asiantuntijalla on yksipuolinen näkemys siitä, kenelle punnitsemisvelvollisuus kuuluu, sillä asia perustuu kuljetussopimuksen mukaisiin osapuolten vastuusuhteisiin. Nämä taas määräytyvät kauppasopimus-suhteessa Incoterms-lausekkeiden perusteella.
- Todettiin myös, että huolitsijoita edustava kansainvälinen FIATA:n työryhmä oli laatinut Incoterms-lausekkeiden perusteella taulukon, jonka mukaan lausekkeissa EXW ja FCA konttipunnitus kuuluu ostajan tehtäviin ja muiden yhdeksän Incoterms-lausekkeen kohdalla konttipunnitus kuuluu myyjälle.

Edellä mainitun pohjalta 5.9.2016 Incoterms-asiantuntijaryhmässä arvioitiin asiaan liittyviä kaupallisia, käytännöllisiä ja oikeudellisia näkökohtia.

ICC Suomen toimitusehtoasiantuntijaryhmä päätti lopulta yksimielisesti, että se voi antaa kansallisen suosituksen toimenpide- ja kustannusvastuiden jakautumisesta SOLAS VGM-konttipunnituksista Incoterms-lausekkeiden perusteella, mutta tämä suositus olisi pidettävä erillisinä lakisääteisestä vastuusta konttipunnitusten suorittamisesta.

Ryhmä ei ota kantaa juridiseen kysymykseen, joka määräytyy toisaalta merilain mukaisen vastuunjaon mukaisesti laivaajan ja lastinantajan kesken, toisaalta sopimusperusteisesti sen mukaan kumpi osapuoli merkitään kuljetusasiakirjoihin laivaajaksi.

Katsottiin, että suositus voisi koskea sekä toimenpide-, että kustannusvastuuta. Koska kysymys on tavallaan noussut esille huolintalaskujen kohdentamisen kautta, toimenpide-velvollisuus hoidetaan useimmiten palveluntarjoajien toimesta. Käytännölliset näkökohdat, kuten vaakojen sijainti, voi vaikuttaa siihen, mikä osapuolten välisessä suhteessa on tarkoituksenmukaisinta.

Ryhmä haluaa korostaa sitä, että osapuolten kannattaa keskenään sopia siitä, kuinka punnitus suoritetaan, ja kuka SOLAS VGM-punnitusmaksut viime kädessä maksaa.

Toinen lähtökohta suositukselle katsottiin olevan se, että suositus voisi käsitellä vain FCL-kontteja, sillä operaattorien konsolidoidut kontit kuuluvat operaattorien vastuulle. Todettiin myös SOLAS-määräysten rajoitukset esimerkiksi kuorma-autoissa kuljetettävien konttien osalta.

Päätettiin antaa suositus seuraavan mukaisesti.

SUOSITUS - SOLAS-MÄÄRÄYKSET KONTTIPUNNITUKSISTA JA INCOTERMS 2010

ICC Suomen osaston toimitusehtotyöryhmä suositaa SOLAS VGM-konttipunnituksen suorittamisvelvollisuuden ja kustannusten kattamisen myyjän ja ostajan välillä sovellettavan Incoterms[®] 2010- toimituslausekkeen perusteella seuraavasti:

EX WORKS	Ostajan huolehdittava, mutta myyjällä myötävaikutusvelvollisuus
FCA toimitus myyjän tiloissa Myyjä kontittaa	Myyjä, jos tieto ¹ merikuljetuksesta muutoin ostaja, myyjällä myötävaikutusvelvollisuus
FCA terminaali Vakiolaivausehdot 2008 Porttiehto	Myyjä
FCA terminaali Vakiolaivausehdot 2008 Kenttäehto	Myyjä
FCA terminaali Myyjä kontittaa	Myyjä
FCA terminaali Ostaja kontittaa	Ostaja
CPT	Myyjä
CIP	Myyjä
DAT	Myyjä
DAP	Myyjä
FAS	Myyjä
FOB	Myyjä
CFR	Myyjä
CIF	Myyjä

¹ *Myyjä saanut ostajalta tiedon tai myyjän asemansa perusteella pitänyt tietää merikuljetuksesta*

SUOSITUKSEN LAATIJA

Kansainvälisen kauppakamarin ICC Suomen osaston (ICC Suomi) Incoterms-asiantuntijaryhmä. SOLAS-määräykset ja Incoterms 2010 suosituksen valmisteluun ovat osallistuneet:

Puheenjohtaja:

OTT, asianajaja **Lauri Railas**, Railas Oy

Varapuheenjohtaja

VTM, toimitusprosessien neuvonantaja **Asko Rätty**, Kauppasana

Jäsenet:

Kauppaamennettelyasiantuntija **Jukka Säikkälä**, Finpro

logistiikkapäällikkö **Yrjö Forsman**, Keslog

logistiikkapäällikkö **Anssi Kiviniemi**, Algol

lakimies **Marja Korkka**, DB Schenker

johtaja **Kimmo Turunen**, DHL

toimitusjohtaja **Petri Laitinen**, Suomen Huolinta

riskienhallintapäällikkö **Jan Virtavuori**, Wärtsilä

Sihteeri:

Pääsihteeri **Timo Vuori**, ICC Suomi

Helsinki 5.9.2016

Suositusta havainnollistamaan Asko Rätty on laatinut erillisen esityksen.